
Vesna BOSANAC
Binazija KOLESAR

ULOGA
ZDRAVSTVENOG
SUSTAVA U MIRNOJ
REINTEGRACIJI
HRVATSKOGA
PODUNAVLJA



Godine 1727. zabilježen je prvi ranarnik u Vukovaru (Jakob Brief), koji se borio protiv prve epidemije kuge (1738.-1739.). Prvi liječnik u Vukovar dolazi iz Slovačke (Martin Marikovszky) 1755. godine. Godine 1767. na tome je području harala epidemija malarije. Prva bolnica u Vukovaru osnovana je 1857. godine. Imala je deset postelja, vodio ju je liječnik dr. Viktor Špicer, a u to vrijeme Vukovar je imao 6.183 stanovnika. Bio je središte Županije srijemske, a stanovništvo se, osim poljodjelstvom, bavilo obrtništvom i trgovinom. Bolnica u Vukovaru uvijek je imala značajnu ulogu, kako u miru tako i u ratnim vremenima, kada bi znatno proširivala svoje kapacitete.

Nakon Drugoga svjetskog rata zdravstveni sustav je integriran u Medicinski centar „Vukovar“, koji se skrbio o cjelovitoj zdravstvenoj zaštiti stanovnika. Bolnički kapaciteti proširivali su se i obnavljali, te je bolnica u Vukovaru prije Domovinskog rata imala 420 postelja. Ambulante primarne zdravstvene zaštite bile su organizirane u svim naseljenim mjestima.

Prema popisu stanovnika 1991. godine, (bivša) Općina Vukovar je imala 85 tisuća stanovnika, a sam grad Vukovar 45 tisuća. Medicinski centar „Vukovar“ je imao 933 zaposlenika, od kojih 92 liječnika.

Ratna razaranja počela su nakon 2. svibnja 1991. godine, a tijekom srpnja i kolovoza granatirano je Borovo naselje, a i uže središte Vukovara. Tada je utemeljena i Ratna bolnica „Vukovar“, koja je, osim zbrinjavanja ranjenika, pružala cjelovitu zdravstvenu zaštitu svim stanovnicima grada i okolice. Krajem kolovoza cijeli Vukovar bio je u obruču, te su se lijekovi, sanitetski materijal i hrana sve teže dostavljali, a ranjenike nije bilo moguće evakuirati. Unatoč tomu, Ratna bolnica „Vukovar“ pružala je zdravstvenu zaštitu svima, bez obzira na narodnost ili vjeru, a također i neprijateljskim vojnicima, koji su bili ranjeni ili ozlijeđeni. Na bolnicu je svaki dan padalo više tisuća bom-

Vesna Bosanac
Binazija Kolesar
**Uloga zdravstvenog
sustava u mirnoj
reintegraciji
Hrvatskoga
Podunavlja**

bi, granata i različitih projektila, dok je u njoj radilo oko 300 zaposlenika. Svakodnevno smo slali pozive za pomoć i prestanak agresije na Vukovar, ali nažalost, pomoć ni od kuda i ni od koga nije dolazila. Dana 18. studenoga 1991. godine potpisan je Sporazum o neutralizaciji bolnice i evakuaciji ranjenika i zaposlenika, u organizaciji Europskih promatrača i Međunarodnog crvenog križa. Jugoslavenska vojska taj Sporazum nije poštovala, niti je omogućila njegovu provedbu Europskoj promatračkoj misiji i Međunarodnom crvenom križu. U slobodni dio Hrvatske evakuirana su 174 ranjenika, a dvije stotine ranjenika, civila i zaposlenika bolnice ubijeno je na Ovčari. Sedam tisuća građana Vukovara prošlo je kroz zatvore i logore u Srbiji, među njima i 350 zaposlenika Bolnice. Nakon zarobljavanja i razmjene zarobljenika, 350 zaposlenika Bolnice u vrijeme progonstva bilo je smješteno diljem Hrvatske. Prema privremenom radnom rasporedu, radili su u najbližim zdravstvenim ustanovama i pripremali se za povratak.

Slika 1.
Ispostava HZZO-a kod
Kamenitih vrata, Zagreb

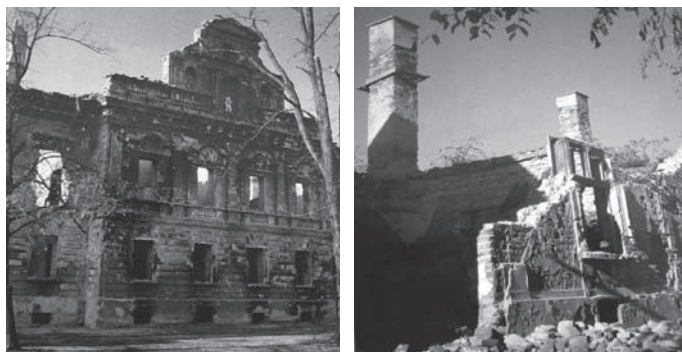


Nakon potpisanog Sporazuma o mirnoj reintegraciji Hrvatskoga Podunavlja 1996. godine, počelo je raditi i Povjerenstvo za reintegraciju zdravstvenog sustava u redoviti zdravstveni sustav Republike Hrvatske. U to vrijeme u okupiranom dijelu Hrvatskoga Podunavlja djelovale su dvije zdravstvene ustanove: Zdravstveni centar „Sveti Sava“ Vukovar i Dom zdravlja „Beli Manastir“.

Tijekom 1997. godine intenzivira se rad Povjerenstva za mirnu reintegraciju zdravstva u samom Vukovaru, te se ustanovljavaju zdravstvene ustanove: Opća bolnica „Vukovar“, Dom zdravlja „Vukovar“, Dom zdravlja „Beli Manastir“, a dio ambulanti pripaja se Domu zdravlja „Vinkovci“ i Domu zdravlja „Osijek“. U to vrijeme na vukovarskom

području radilo je više od tisuću djelatnika u zdravstvu, a zdravstvene ustanove bile su znatno devastirane, pogotovo što se tiče opreme i edukacije kadra. Godine 1996. u Vukovaru je utemeljen područni ured Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje, koji je izdao 23 tisuće zdravstvenih iskaznica. Organizirani povratak zdravstvenih djelatnika počeo je 1997. godine, tako da je do 15. siječnja 1998. godine, kada je Hrvatsko Podunavlje i formalno-pravno pripojeno Republici Hrvatskoj, zdravstveni sustav potpuno ustanovljen, iako je radio u znatno otežanim uvjetima. U Povjerenstvu za mirnu reintegraciju aktivno su sudjelovali predstavnici Ministarstva zdravstva, na čelu s ministrom prof. dr. sc. Andrijom Hebrangom, ravnateljima zdravstvenih ustanova u progonstvu: mr. sc. Vesna Bosanac, prim. mr. sc. Zlatko Šimunović, dr. Žarko Zelić, prim. dr. Rade Popović, kao i predstavnici UNTAES-a i OSCE-a. Većina zdravstvenih djelatnika prognanika vratila se tijekom 1997. i 1998. godine, a zdravstveni djelatnici s područja pod nadzorom UNTAES-a iz drugih područja RH reintegrirani su u matične zdravstvene ustanove. Provedena je edukacija kadra i nostrificirani su svi dokumenti, te su sklopljeni ugovori o radu sa svim zaposlenicima koji su ispunjavali uvjete. Reintegracijom Hrvatskoga Podunavlja 1998. godine počeo je povratak svih prognanih stanovnika Vukovara i okolice.

Vesna Bosanac
Binazija Kolesar
**Uloga zdravstvenog
sustava u mirnoj
reintegraciji
Hrvatskoga
Podunavlja**



Slika 2. i 3.
Vukovarske ruševine

U radu tijekom mirne reintegracije primijenjena su sva načela medicinske struke i etike, kao i sva načela humanosti. Njihova dosljedna provedba omogućila je potpun uspjeh mirne reintegracije. Tijekom 1998. godine počela je intenzivna obnova Opće bolnice „Vukovar“ (obnovom infrastrukture), a potpuno je izgrađen novi zdravstveni objekt primarne zdravstvene zaštite u Iloku. Godine 1997. uveden je i ljekarnički sustav u Vukovaru i Iloku, zahvaljujući angažmanu mr. sc. Radwana Joukhadara, koji je osnovao tvrtku Medical intertrade u progonstvu u Zagrebu.

Vesna Bosanac
Binazija Kolesar
**Uloga zdravstvenog
sustava u mirnoj
reintegraciji
Hrvatskoga
Podunavlja**



Slika 4.
Početak obnove
vukovarske bolnice

Obnova zdravstvenih objekata je još u tijeku, kao i nabavljanje opreme. Izobrazba kadrova sustavno se provodi upućivanjem na specijalizacije mladih liječnika. Danas Opća bolnica „Vukovar“ ima 520 zaposlenika, od kojih 91 liječnika. Vjerujemo da će uskoro obnova bolnice i svih zdravstvenih ustanova biti dovršena, te da ćemo moći pružiti cjelovitu zdravstvenu zaštitu svim stanovnicima Vukovara i njegove okolice.

Slika 5.
Obnovljena pročelja
vukovarske bolnice



Slika 6.
Obnovljena pročelja
vukovarske bolnice





Slika 7.
„Vila Knoll“ nakon
razaranja u ratu



Slika 8.
Obnovljena „Vila Knoll“
(zgrada Uprave
vukovarske bolnice)



Slika 9.
Novoizgrađena
poliklinika vukovarske
bolnice



Slika 10.
Obnovljena
vukovarska bolnica